

FRANKFORT, den 26. Junij.

Men vindt in de dagbladen eenige aanmerkingen over de geschillen der mogendheden met de Porte, welke afkomstig zijn van eenen tolk van een gezantschap te Konstantinopel. Deze aanmerkingen komen hierop neder. De Porte schijnt, tot aan het vertrek der gezanten van Engeland, Rusland en Frankrijk, vrij goed van de staatkunde der Europeische kabinetten onderrigt te zijn geweest, en ook doorzigt genoeg gehad hebben om zich op het rechte standpunt te plaatsen, ten einde in haren toemnaligen moeilijken toestand zich zoo te gedragen, als hare belangen vereischten. Van daar de rustige gematigdheid des divans in alle zijne maatregelen, zelfs na de merkwaardige gebeurtenissen van Navarino; het was duidelijk te zien, dat de Porte geenszins meer aan dweepzieke raadgevingen het oor leende; dat zij tot de maatschappij der Europeische volken wilde behooren, en alles zocht te vermijden, waardoor zij deze maatschappij, in welke zij zich misschien te noodzakelijk beschouwde, onwaardig konde worden. Van deze beginselen uitgaande, zal zij gemeend hebben de bemiddeling van den 6. Julij te kunnen weigeren, en het gevecht van Navarino, waartoe de Turksche bevelhebbers beschuldigd werden te hebben aanleiding gegeven, niet als de voorbode van grooteren oorlog te moeten beschouwen, het daarvoor houdende, dat de Europeische admiraals van het tegendeel overtuigd waren, en alles zouden moeten in 't werk stellen, om de schuld van zich af te wenden en buiten verantwoordelijkheid te blijven. Hierbij is gekomen het Turksche geloof, dat een moslim geen zeeman behoort te zijn, zoo als een gebod van den eersten kalief Omar voorschrijft; dit heeft den slag van Navarino mede in een minder hatelijk daglicht gesteld, en de eer en het belang der Ottomaansche natie minder als gekrenkt doen beschouwen, dan men algemeen gelooven mogt. De bedreigingen der drie gezanten, om Konstantinopel te verlaten, maakten in den beginne geen grooten indruk, omdat de Porte meende dat de gezanten niet gemagtigd waren zich van hunne posten te verwijderen. De Grooten Heer werd er zoodanig door gebelgd, dat hij bevel gaf om de zeven torens in gereedheid te brengen, ten einde de gezanten er in op te sluiten, tot dat de Porte bij hunne hoven zelf zou hebben onderzocht, of zij willens waren de vriendschappelijke betrekkingen af te breken en hunne vertegenwoordigers terug te roepen. Veel moeite kostte het om den Grooten Heer af te brengen van het besluit om de sints lang afgeschafte gewoonte, van in de torens op te sluiten, weder in te voeren; veel moeite kostte het om de formans tot vertrek te verkrijgen. De verwijdering der gezanten van Konstantinopel werd het sein tot de buitensporigste maatregelen, en het scheen, dat de Porte zich daardoor op de gezanten wreken, en tevens hunne verantwoording nog moeilijker maken wilde; want in den tusscheentijd van den slag van Navarino tot op het vertrek der gezanten, had de handel der Frankwel eenige belemmering ondergaan, maar de veiligheid van personen en van goederen geen het minste gevaar geloopt. De bezwaren, welke de Porte regstreeks aan de hoven van Londen, Parijs en Petersburg, over het gedrag hunner vertegenwoordigers, liet inbrengen, bleven bij sommigen onbeantwoord, en werden bij anderen wederlegd, van welke laatste zijde men daarbij alles deed om de Porte te bewegen, om binnen de palen der gematigdheid terug te keeren, en zich naar de beginselen van het traktaat van den 6. Julij te schikken. De neutrale mogendheden deden vermaningen aan den divan; dan alles bleef vruchteloos. De eenmaal ingeslagen weg werd vervolgd en bij de verdrinking der Christenen en de benadeeling van den Frankischen handel, werd nu nog de ongelukkige hattischerij aan de Ayans gevoegd, welke Rusland als een bewijs van stellige vijandschap heeft beschouwd. Het Russische hof gaf te verstaan, dat hetzelfde zich niet ongewroken zou laten honen en benadeelen. De dringendste verzoeken werden aan de Porte gedaan, ten einde zij de bezwaren van Rusland mogt uit den weg ruimen. Zij sloeg er geen acht op. In het vaste vertrouwen, zoo het schijnt, dat in het beslissend oogenblik, eenige groote christen mogendheid de partij voor haar zou trekken, maakte zij ook geen spoed om zich in eenen behoorlijken staat van verdediging te stellen. De Porte is niet onkundig gebleven van het belang, dat door groote mogendheden in het handhaven des evenwichts van Europa gesteld wordt. Dit belang schijnt zij gedacht te hebben, dat zoodanig zou werken, dat zij voor alle aanvallen van Rusland zoude beveiligd wezen. De koninklijke aanspraak bij de opening van het Britsche parlement schijnt haar in deze meening versterkt te hebben. Hoe dit zij, alle vermaningen om Rusland genoeg te geven, bleven vruchteloos, zoo wel als die, om de beginselen van het traktaat van 6 Julij, omtrent Griekenland, aan te nemen. De Nederlandsche gezant ging den 4. Mei in persoon zijne opwachting bij den reis-efendi maken, om den Turkschen minister mondeling in te lichten omtrent de staatkundige aangelegenheden van Europa en den gevaarlijken toestand, waarin de Porte verkeerde. De reis-efendi bleef bij zijne vorige antwoorden, dat de Porte naauwgezet was in het vervullen van hare traktenen en zich dus niets had te verwijten; voorts dat haar godsdienstig geloof haar niet toeliet om het traktaat van 6 Julij te volgen. Nogtans gaf hij zijnen wensch te kennen, dat de gezanten van Engeland en Frankrijk mogten terugkeeren. Nadat hieromtrent nader de meening der Porte was verstaan, werd daarvan aan de onderscheidene hoven kennis gegeven; doch zonder vooruitzicht op gunstige gevolgen. De Russische oorlogsverklaring werd ontvangen. De Grooten Heer ontloofde zijnen lieveling, een geboren Sardinier, om diens raad te hooren. De stuw Italianer, die het karakter van zijnen heer kent, schijnt veel van heldhaftige maatregelen gesproken te hebben. De divan werd vergaderd en aan denzelfden het besluit medegedeeld om geweld met geweld te keer te gaan. Later is de Porte weder teruggekomen op de betrekkingen met Engeland en Frankrijk en heeft zelfs een schriftelijk aanzoek gedaan, ten einde de gezanten dier mogendheden naar Konstantinopel mogten terugkeeren; doch zij heeft geene verzekering gegeven, dat zij de beginselen van het traktaat van 6 Julij zoude willen aannemen; maar, gelijk het schijnt, alleen eene poging willen doen, om zich deze mogendheden tot vrienden te maken en bij dezelve eenen steun tegen Rusland te zoeken.

— Reeds vóór veertien dagen werd in sommige dagbladen melding gemaakt van een gerucht, volgens hetwelk Z. M. de Koning der Nederlanden voornemens was, om de Zwitsersche regementen, in Nederlandsche dienst, te ontslaan. De Nieuwe Courant van Zurich meldt hier-

omtrent thans het volgende: « Wij wilden tot dus verre geen gewag maken van het gerucht, dat de Zwitsersche regementen in Nederlandsche dienst zouden afgedankt worden. Thans is dit gebleken eene daadzaak te wezen, en men weet, dat de verwacht wordende nieuwe gezant, de heer van Reinhold, belast is daaromtrent opening te doen.»

— Volgens berigten uit Zevenbergen zou in Wallachije eene aanstekende ziekte ontslaan zijn.

— Volgens berigten uit Bucharest van den 7. dezer, hebben de vorstendommen Moldavie en Wallachije onderscheidene artikelen voor het Russische leger te leveren. Trekvee wordt mede gevraagd en te Jassij worden onderscheidene duizend hoefijzers voor horeneve gemaakt, waaruit men afleidt, dat men bedacht is op de noodige maatregelen om de steenachtige wegen van den Balkan te kunnen overtrekken.

— Uit Semlin wordt gemeld, dat in Servie alles rustig blijft. Prins Milosch heeft de ingezetenen, bij eene proclamatie, vermaand, om trouw aan de Porte te blijven, ten einde langs dien weg de zegeningen des vredes te blijven genieten.

PARYS, den 26. Junij.

In weerwil der pogingen, door den gewezen minister de Villèle en zijnen aanhang bij vernieuwing aangewend, om het door de kamer der afgevaardigden aangenomen ontwerp van wet op de samenstelling der kiezerslijsten, in de kamer der pairs tegen te werken, is dit ontwerp nogtans met 159 tegen 83 stemmen door laatstgemelde kamer aangenomen.

De kamer der afgevaardigden heeft de rekening der staatsuitgaven over 1826 met 230 tegen 36 stemmen aangenomen.

De commissie, welke is benoemd om het in staat van beschuldiging stellen der vorige ministers te onderzoeken, is reeds werkzaam om de haar opgelegde taak te volbrengen.

— Door het schip *Oedipus*, dat het eiland St. Helena in April II. heeft aangedaan, heeft men berigt, dat de tuinen van Longwood geheel zijn vernietigd, en dat het huis, hetwelk Napoleon bewoonde, thans niets meer dan eene stal is.

— De jongste tijdingen uit Lissabon zijn van den 14. dezer. Men heeft nog geen berigt, dat de troepen van don Miguel en die der junta van Oporto handgemeen zijn geweest. Don Miguel, die zich den titel van Zijne Majesteit laat geven, neemt onderscheidene dekreten, ook omtrent het groote leger (zoo noemt men het te Lissabon); doch dit groote leger telt tot dus verre niet meer dan 2500 man, en don Miguel, die zich aan het hoofd van dit leger zou stellen, blijft op zijn paleis. De Koningin-moeder neemt ook besluiten. Zij heeft er dezer dagen uitgevaardigd, waarbij eenige overheden afgezet worden. — De officiele Courant behelst een hevige artikel tegen de mogendheden van Europa, welke zij niet kan vergeven, dat zij den wettigen soevereïn van Portugal, don Miguel, niet willen ondersteunen.

ARNHEM, den 30. Junij.

Van het oorlogstoonel zijn weder de volgende officiele berigten ontvangen, gedagteekend uit het Russische hoofdkwartier bij Babadagh, den 15. Junij. Het laatste legerberigt behelst de tijding van de overgave van Izatschi en de voltooiing der brug over den Donau. Gedurende den ganschen nacht van den 10. op den 11. Junij heeft het korps van den generaal Rudzewicz, hetwelk zich op den linker oever van den Donau bevond, deze brug gepasseerd. In den morgen van den 12. Junij werd het hoofdkwartier des Keizers van Sattmarov, tot onder de muren van Izatschi verlegd. Z. M. werd aldaar door eene deputatie der Moldaviërs verwacht, welke zich in den ontrek van het klooster van St. Nicolaas gevestigd hadden. Deze deputatie bood den Keizer brood en zout aan en verzocht Hoogstdezelfs bescherming. Zij werd in genade ontvangen en de militaire overheden ontvingen bevel om het klooster van St. Nicolaas bijzonder te beschermen.

Den 13. Junij volgde het korps van den generaal Rudzewicz de voorhoede, hetwelk den vorigen dag den weg naar Babadagh ingeslagen had. Z. M. nam den zelfden dag met het hoofdkwartier dezelfde rigting. Op dezen dag is niets van belang voorgevallen. Wij gingen door eenen hollen weg, die, van Izatschi af, door bosschen en bergen, naar het dorp *Frikaczerdézé* loopt, en een romantisch gezicht oplevert. Op eene hoogte in de nabijheid van dit dorp werd in den avond het hoofdkwartier des Keizers gevestigd. Wij zijn nergens op den vijand gestooten, en hij is zelfs niet eens bespeurd geworden. De ingezetenen van *Frikaczerdézé* en van de in den ontrek gelegene dorpen hebben bij onze aannadering de vlucht genomen. Spoedig vernamen wij van Turken, die de Kozakken opbragten, dat de ingezetenen van Bulgarië, zoo wel christenen als mahomedanen, door denzelfden *Hassan-pacha*, die ons den overtocht over den Donau wilde beletten, waren gedwongen geworden hunne woningen te verlaten. Den 14. Junij zette de Keizer en de generaal Rudzewicz den togt naar Babadagh voort. Het land was minder doorsneden; doch wij stieten mede niet op den vijand. Bij Babadagh ontmoette de Keizer eene deputatie der Kozakken van den Nekrazower stam (zij voeren dezen naam naar hun opperhoofd.) Deze Kozakken hebben, in het midden der vorige eeuw, Rusland, ten gevolge van eenen opstand, verlaten. Sedert troffen onze troepen hen in Bulgarië niet alleen als hardnekkige, maar ook als gevaarlijke vijanden aan, die zich in de bosschen ophielden, afzonderlijke afdeelingen aanvielen en de gemeenschap poogden af te suijden. Zij waren steeds afkeerig van eene hereeniging met hunne voormalige landgenooten. Toen deze deputatie den Keizer zag, wierp zij zich voor Z. M. neder, reikte brood en zout over en bood Hoogstdezelfen hare diensten en hulde aan. De vrijwillige onderwerping van dezen stam Kozakken is eene hoogst gewichtige gebeurtenis, vernits daardoor niet alleen de linie onzer operatien verzekerd, maar ook aanmerkelijke voordeelen verkregen kunnen worden. Afgevaardigden van denzelfden stam uit het dorp Kamien, hebben twee Turksche koeriers opgevangen en mitgeleverd.

« De Turksche ingezetenen van Babadagh zijn door *Hassan-pacha* genoodzaakt geworden om de vlucht te nemen; sommige zijn echter teruggekeerd. Babadagh is aangenaam gelegen en heeft eene kazerne, welke voor de nieuwe geregelde troepen was bestemd. Drie duizend man kunnen daarin gehuisvest worden.

« Onze voorposten rukken voorwaarts. De vijand laat zich nergens zien.» Men heeft mede nadere berigten van Anapa. De bezetting heeft den 9. Junij eenen uitval gedaan. Dan de uitgerukte Turksche troepen wer-

den grootendeels afgesneden, nedergeveld of gevangen genomen. De Turken hebben 300 man op het slagveld gelaten, behalve degenen die verdronken zijn. De vesting is naauwer door de Russen ingesloten en hun geslacht heeft de vijandelijke kanonnen op de bastions der vesting tot zwijgen gebragt. De Russische vloot heeft weder drie vijandelijke schepen in de haven van Anapa in den grond geboord en drie andere genomen.

— Van de belegering van Braila heeft men geene nadere officiele berichten. Intusschen is er tijding, dat de bezetting op nieuw eenen uitval heeft gedaan, waarbij 600 man Turken zouden zijn krijgsgevangen gemaakt. Het gevecht schijnt zeer hevig, en het verlies aan zijde der Russen mede niet gering geweest te zijn. Dan deze waren met de belegering zoo veel gevorderd, dat zij tegen het vuur der vijandelijke batterij beveiligd waren. Men dacht, dat de vesting zich eerlang zou moeten overgeven.

Mengelwerk.

HET HOF VAN PORTUGAL.

Tijdens de Fransche omwenteling was het Hof van Portugal in eenen staat van vernedering en ontzenuwing vervallen, waarvan alleen het aangrenzende Koninkrijk eene wedergade kon opleveren. Sedert den marquis DE POMBAL, was geen enkel man van bekwaamheden tot het ministerie opgeklimmen. Als door eene betreurenswaardige noodlottigheid waren zijne opvolgers allen bedorven, zonder begaafdheden, zonder vaderlandsliefde, zonder belangstelling in den waren roem van hunnen Souverein, en zonder eenige andere bedoeling, dan het verzamelen van schatten voor zich zelve en hunne huisgezinnen.

Toen de tijding van het inrukken der Franschen te Lissabon aankwam, was het Hof door schrik en ontsteltenis verbijsterd en zocht zijn heil in de vlugt. Het volk was stilzwijgend aanschouwer van het vertrek zijner bestuurders, en ontving de troepen van den veroveraar met eene sombere misnoegdheid. Maar zoodra men hetzelfde de mogelijkheid deed zien, om eene schandelijke onderdrukking van zich af te werpen, onthaalde het de Engelsche troepen met eene vervoering van welgevallen, en streed, als uit eene lange sluimering opwakende, met geestdrijf aan hunne zijde, zoo lang de oorlog op het Schiereiland bleef woeden. De verwoesting hunner velden en steden, de stroomen bloeds, die hunnen grond drenkten, de menigvuldige ontberingen en zware vernederingen, die zoo strijdig waren met hunne tot dus verre zoo vadsige leeligheid, alles verduurde dit volk met heldhaftige verloochening en volharding. De Portugezen hadden slechts een enkel doel: de verdrijving hunner vijanden, en zij verlangden slechts eene belooning voor zoo vele opofferingen en gevaren: de verbetering hunner staatkundige en maatschappelijke inrigtingen. Deze billijke verwachtingen werden, bij het herstel van den algemeenen vrede, te leur gesteld. De beheerschers van Portugal verbraken hunne belofte, en deden hoe genaamd niets om de regten en de waardigheid van den troon met het algemeen welzijn in verband te brengen.

Dit ongelukkige land was, tijdens de omwenteling van Oporto, in eenen ellendiger toestand dan immer te voren. Door de meerderheid der natie werd deze gebeurtenis als de bode van eene gelukkiger toekomst verwelkomd en toegejuicht. Ook deze hoop werd verijdeld. De Hoven van het vasteland oordeelden, dat de hervormers den rechten weg niet hadden ingeslagen om het voorgestelde doel te bereiken, en zij moeligden heimelijk de misnoegden aan. Zonder twijfel is het mogelijk dat de volks-hoofden met hunne hervormingen overijld of baatzuchtig te werk gingen. Niettemin valt het niet te loochenen, dat, gedurende het tijdvak der constitutionele regering, te weten van Augustus 1820 tot 2 Junij 1823, Portugal zich in eenen beteren en gelukkiger toestand bevond. De vrijheid der voormalige Cortes, die de gebeurtenissen van een vroeger tijdvak bestuurd hadden, scheen met vernieuwden luister in de gansche natie te herleven. Het volk herdacht met blijmoedige trotscheid aan die roemrijke tijden; oude wetten werden op nieuw ingevoerd, en nieuwe instellingen werden bestemd om handel en nijverheid te bevorderen, en om een land te doen herbloeijen, hetwelk door eene onbekwame en baatzuchtige regering nog meer dan door de rampen des oorlogs was uitgeput. De Souverein zelf deelde in de wenschen en gevoelens van de vertegenwoordigers des volks, en scheen oprecht genegen, om, met inspanning van alle zijne krachten, de welvaart zijner onderdanen te herstellen en te bevestigen.

Ongelukkig waren alle deze schoone vooruitzichten bedriegelijk. Het nieuwe bestuur werd eerlang in het hart aangetast, buiten toedoen en zelfs buiten weten van deszelfs leden. De gepriviligeerde standen, de hooge geestelijkheid, de geregshoven, allen, met één woord, wier voorspoed de vrucht der misbruiken was geweest, en wier invloed op de ligtgeloovigheid des volks gebouwd was, verschrekten op het zien van den geest van onderzoek, die zich onder alle klassen verspreidde. Zij werden in het verborgen de vijanden van de nieuwe regering, en spanden zamen tot haren onvergeng. Vooral in het binnenste der kloosters sneedde men eenen vreeselijken aanslag, en stelde te gelijker tijd alle middelen in het werk om argwaan en ongerustheid bij de andere hoven te verwekken.

Maar wij hebben nog geen woord gerept van de voornaamste oorzaak van zoo vele kuiperijen; van de groote drijsveer der machination, welke de constitutie van 1823 omverre geworpen en het land op nieuw in regeringloosheid en verwarring gestort hebben; van de groote bewerkster der aanhoudende zamenzweringen, die de laatste levensdagen van eenen ongelukkigen Koning zoo deerlijk verbitterd hebben: wij hebben, met een woord, nog niet gesproken van de Koninginne-Moeder, die nimmer heeft opgehouden de menschelijke en burgerlijke regten van hare onderdanen te ondermijnen. Deze buitengewone vrouw, wier trotsche geest zoo vele reusachtige plannen ontworpen heeft, in welke zich de grootste begaafdheden van het verstand met de gevaarlijkste driften van het hart te zamen paren; deze dochter eener wellustige en kuipzieke vrouw, wier gezindheden en trouwlooze ingevingen zij maar al te wel heeft opgevolgd; deze gedachte vrouwe, wier fijn gesponnen listen door de hevigste hartstogten dubbeld verderfelijker worden, wier hovaardige ziel nimmermeer eenige jaren van vernedering vergeten kan, en die, zoo lang zij in Portugal aanwezig is, nimmer zal ophouden, dat land, uit de binnenkamers van haar paleis te Queluz, in verwarring en oproer te brengen; deze gevreesde en gevaarlijke vrouwe staat met de jongste gebeurtenissen van Portugal in eene zoo naauwe betrekking, zij oefent een zoo volstrekt willekeurig gezag uit op het gemoed van den zwakken en ondukbaren prins, die tegen zijnen broeder de magt aanwendt, met welke hij als stedehouder, door dezen bekleed werd, dat, buiten kijf, een kort levensverlag van deze beruchte vorstin, in het tegenwoordig oogenblik, niet onbelangrijk geacht kan worden.

CHARLOTTE, infante van Spanje, en Koningin Douairière van Portugal, werd geboren op den 25. April 1775; zij is bij gevolg negen jaren ouder dan Koning FERDINAND VII., haar broeder, die op den 14. October 1784 ter wereld kwam. De infante CHARLOTTE leidt reeds in hare

kindsche jaren de zelfde neigingen en dezelfde hevigheid van hartstogten aan den dag, als die van hare moeder. De levendigheid van hare gloeiende verbeeldingskracht was zonder wedergade, en te midden der vermakelijkheden van eenen bedorven en wuften hofstoet, wist zij zich menigvuldige en zeer uitgebreide kundigheden eigen te maken. Pater scio, een verdienstelijk man, was haar eerste leermeester, doch, terwijl aan het Spantsche hof destijds vele Italianen waren, waaronder sommigen zeer veel smaak en kennis bezaten, werd zij ook door dezen in menigerlei wetenschappen en kunsten onderwezen. Op eenen twaalfjarigen leeftijd onderging zij, in tegenwoordigheid van haren grootvader, een examen; hetwelk in zeker opzigt publiek mocht genoemd worden, alzo het gansche hof en de ambassadeurs daarbij aanwezig waren. Zij werd onderzocht nopens de gewijde en ongewijde geschiedenissen, nopens de aardrijkskunde, in de Latijnsche, Fransche, Spaansche en Portugeesche talen, en de juistheid van hare antwoorden verbaasde allen die daarbij tegenwoordig waren. Met zulke uitgebreide kundigheden paart zij de begaafdheid eener natuurlijke welsprekendheid, en schrijft daarenboven eene zeer fraaije en vlugge hand. Nimmer heeft wellicht eene vrouw, met uitzondering van onze ANNA MARIA SCHUURMAN, in jeugdigen leeftijd meer bekwaamheden bezeten, dan deze Vorstinne, die, wanneer haar eene betere leiding harer kindchheid ware te beurt gevallen, het sieraad van haar geslacht en van hare eeuw, de weldoenster en de zegen van hare onderdanen zoude geworden zijn.

(Het vervolg hierna.)

VERVOLG EN SLOT VAN HET OVERZICHT VAN EENIGE TURKSCH-PROVINCIEËN.

Wat Aziatisch Turkije betreft, de opgaven, welke wij daaromtrent hebben kunnen verzamelen, zijn nog onzekerder dan die van de Europeische provincien van dat rijk. Naar de waarschijnlijkste berekeningen, bekoemt men voor Klein-Azië of Anatolie vijf millioen menschen, meest Muzelmans en van Turksche afkomst; Sijrie, drie millioen; Armenie, anderhalf millioen; het land tusschen Mesopotamie, Eirak en Koerdistan, twee millioen; hetgeen in alles voor Aziatisch-Turkije elf en een half milioen inwoners, en voor het geheele Turksche rijk, met uitsluiting van Egypte, een en twintig millioen geeft. Klein-Azië is het eeri-ge gedeelte van dat ontzaggeijk groot grondgebied, waar de Turken werkelijk de massa der bevolking uitmaken. Ook is dit, gelijk men weet, de eigenlijke bakermat van hun rijk. Wat de overige provincien betreft, Konstantinopel uitgezonderd, zoo hebben zij daar slechts militaire kolonien. Zij bezetten de vestingen, zij oefenen er de staats-ambten uit, vergaren er de vruchten der leengoederen, de salarissen der regering, en het bedrag van de belastingen op de rajat. Aitijd onder de wapens, leven de Turken daar als in een leger, zij verwaarloozen al'en landbouw, en vergenoegen zich met de vruchten daarvan te verslinden. Hierbij moet nog opgemerkt worden, dat onder de Europeische Turken slechts een gering getal van Ottomanschen oorsprong zijn. De Muzelmansche bevolking bestaat er grootendeels uit de renegaten van alle door de Porte veroverde landen. De Muzelmans van Griekenland bezigen meest allen de Grieksche taal, en door een zonderling contrast, wordt onder de Grieksche volksstammen, die de kusten van Klein-Azië bewonen, alleen de Turksche taal gesproken.

Bijna alle nieuwe schrijvers over Turkije spreiden eene (gemeende of geveinsde) bewondering van het Turksche karakter ten toon, terwijl sommige andere in het tegenovergestelde uiterste vallen. Veelmeer bezitten de Turken eigenlijk thans nog hetzelfde karakter dat de schrijvers der vijftiende eeuw hun doorgaans toekennen, traag en vadsig in den vrede, ontbranden zij in woede, wanneer de oorlog hunne drift n in beweging brengt; verdrukkers en plundersaars tegen de rajit, zijn zij gastvrij en eerlijk jegens den vreemdeling; zij vernielen dorpen en steden, en vestigen lieflegestichten en hospitalen; zij vertreden het regt der volken, en zijn getrouw aan eed en plicht; zeer gevoelig voor het punt van eer, zijn zij niettemin onvatbaar voor mededoogen; gelucht aan de eenhoofdige regering, werpen zij hunne Sultans van den troon of brengen hen ter dood; grof, en dierlijk zinnelijk in hunne begrippen van geluk, zijn zij in hunne vernaken zelve zeer matig; en kunnen in den school der wellust, zich alle ontberingen getroosten; liefsterijke huisvaders en echtgenooten, is de polygamie bij hen verre van algemeen te zijn, en meestal is een harem blootelijk een vertoon van pracht; wreed en bloedstorsig in hunne wraak, voeren zij ook de vriendschap en grootmoedigheid tot den hoogsten trap; hunne dapperheid kenschetst zich door ridderlijke wapenfeiten, zoo wel als door stoische gevoelloosheid. Zij zullen met eene onbegrijpelijke onverschilligheid een pileis voor eene gevangenis, eenen troon met het schavot verwisselen; bij de opoffering van hun eigen leven, zoo wel als bij het nedersabelen hunner vijanden, beschouwen zij zich niet anders dan als de nederige werktuigen in de hand van het onverminderlijk noodlot. Zoodanig is nu, gelijk weleer, de massa der Turksche bevolking.

Intusschen vindt men onder hen eene klasse die in zeer diepe bedorvenheid verzonken ligt, te weten het hof des Sultans; en de picht's met hunne trawanten. Met barbaarsche roofzucht en dwingelandij, vereenigt deze hovelingen eene verwijftheid die hen tot alle groote daden ongeschikt maakt. Eertijds was de jacht een geliefd vermaak der grooten van het Rijk, thans leven zij alleen om zich op rustbanken en in palankins te wiegen.

De divan bestond voorheen uit zes ministers. Men heeft enkele grootviziers gezien, die, gelijk de vermaarde KOE-PROGLI, naar eigene grondbeginselen durften handelen. Maar sedert de regering van SELIM III., hebben dertig civile en militaire officieren zitting in den divan genomen. Deze nieuwe organisatie heeft, zonder de willekeurige magt des Sultans tegen te wegen, het eenige voordeel eener despotieke heerschappij vernield, te weten de onschendbare geheimhouding der maatregelen van het bestuur.

Drogomans hebben menigmaal de gewichtigste geheimen van den staat aan oproerige picht's en zelfs aan vreemde ministers bekend gemaakt. Buiten deze vergadering is er nog een meer geheime raad, die te Konstantinopel bekend is onder den naam van het serail, en eenige overeenkomst heeft met de Camarilla in Spanje. Het serail (in dezen zin genomen) bestaat uit gastelingen, gesnedenen en agenten van de sultanne-moeder. Ofschoon er verdeeltheit in heersche, belemmert het serail de verrihtingen der ministers en bedwingt zelfs de oppermagt des Sultans. Van daar de weifeling, de weinige vastheid van wil, welke men den Grooten Heer te laste legt. De ministers zelve hebben geen het minste gezond begrip van staatsinkomsten; landbelastingen, hoofdgeld en tobregten, die aan de pacha's verpicht worden, zijn de eenige takken, welke begroot kunnen worden. Requisitionen, confiscatie, koevelarijen van allerlei aard, muntvervalsching en dergelijke middelen vullen de schatkist van den Sultan.

Wat de godsdienst betreft, de Turksche regering heeft den geest van den koran geheel doen ontaarden, en daarvan een staatkundig middel van dwang en overheersching gemaakt. MAHOMET, die in een vrij land geboren was, waarvan het volk in stammen verdeeld, onder het aartsvaderlijk bestuur zijner sjeiks leefde, wist de burgerlijke vrijheid naar waarde

te schatten, en leerde in zijn boek de gelijkheid voor God en voor de wetten. Maar terwijl hij zich den titel van profeet gaf, leide hij den grond tot een theokratisch despotismus, hetwelk, misschien tegen zijn verlangen, op de kalifa's overging, en van deze op de Sultans gekomen is. De eenvoudigheid der zeden van de oude Turken ging in het militaire leenstelsel, ten gevolge der verovering, verloren. De ulema's hebben de bekwaamheid verloornd noch het gezag gehandhaafd, gelijk zulks hun door hunnen eerwaardigen stand werd voorgeschreven.

De krijgsmagt heeft meer en meer invloed over hen verkregen; de wetenschappen zijn door het zwaard verdreven en de opvoeding is geheel en al verwaarloosd geworden. De grooten van het Rijk denken er, zelfs in onze dagen, nog niet aan, hunne kinderen eenige beschaafdheid mede te deelen, omdat zij overtuigd zijn, dat zij hun, noch hunne waardigheid, noch hun vermogen zullen nalaten. Aldus is de gelijkheid voor de wet, welke MAHOMET in zijnen koran verkondigde, in eene gelijkheid voor den Sultan ontwaard, omdat deze de eenige wet is, die er bestaat.

Wat zal nu, in den tegenwoordigen drang der omstandigheden, het lot van een Rijk worden, dat onder den last van zoo vele misbruiken kwijnt en gedrukt wordt?

Wij gelooven niet, dat het Turksche Rijk blootelijk door den opstand der pacha's ten onder kan gaan. De ondervinding heeft altijd geleerd, dat hun dood van die insurrectie het einde is geweest, zelfs wanneer zij reeds meester van de kroon waren. Ten bewijze herinnere men zich de muiten van PASSEAN-OGLOE, van DIEZZAR en van den gevreesden ALI-pacha. Het zelfde gevolg zal de dood van den pacha van Egypte hebben. Deze satrapen hebben geene gedachte om hunne nakomeling schap in de opvolging te bevestigen. Het begrip van eigendom heeft zoo weinig invloed op den Turk als de vaderlijke trotscheheid.

Maar bestaat er dan in Turkije alleen een Sultan en pacha's met zijne trawanten? Er zijn tien of twaalf verschillende natien, die elkander even zoo veel haat toedragen, als allen gezamenlijk aan hunnen meester. In Azie, de Syriërs, de Arabieren, de Koerden, de Drusen, de Turcomans en de Armeniers, in Europa de Grieken, de Slavoniers, de Albaniërs en de Wallachijers, die zich zelven allen, voor zich zelven afzonderlijk, met den ondergang van de Porte geluk zouden wenschen. De Turken houden, op het voorbeeld der Romeinen, alle deze volken in bedwang, door de oneensgezindheid en wangunst tusschen hen aan te stoken en te onderhouden; wat moet daarvan het gevolg zijn, wanneer de Russen hunne buniëren op de Minarets van Konstantinopel planten?

De baron DE VALENTINI wijst in zijne *Reflexions Militaires*, met zeer veel kunde, op de kaart, den weg aan, dien de legers naar Konstantinopel in te slaan hebben, en onderstelt, dat, na twee veldslagen, deze stad in handen der Russen zal zijn. Maar kan hij waarlijk gelooven dat intusschen het overige van het Rijk onbewegeijk zal blijven? Wanneer Konstantinopel ingenomen is, zal dan alles ten einde zijn? Neen, dan eerst zal juist het vuur des oorlogs algemeen worden. Turkije is niet eene natie, maar een zamenstel van twintig strijdbare volken, en zulk een kan niet, gelijk Pruiszen door NAPOLEON, na een enkelen veldslag en de verovering der hoofdstad, overwonnen worden.

Van eenen allerernstigsten aard zijn de waarschijnlijke gevolgen van den tegenwoordigen oorlog. Wie zal dezelve durven bepalen?

HOOGESCHOLEN. — AKADEMISCHE VRIJHEID.

« Een onherstelbaar verlies toch ware het, wanneer wij de edele liberale inrigting onzer Hoogeschole, in welke des jongelingsgeest en kracht zoo rijkelijk gelegenheid vinden tot vrijere ontwikkeling, verliezen; en voor eenen schoolschen dwang, welligt voor nog minder liberale inrigtingen, vervuilen moesten.»

(De Hanoversche regering, in het uit acten getrokken bericht [Actensmässige Darstellung] over troebelen aan de Göttingische Hoogeschool voorgevallen.)

In den tegenwoordigen tijd, nu de aandacht veler menschen, op den toestand der universiteiten in ons vaderland gevestigd is; nu verschillende besuiten op dezelve betrekkelijk, elkander binnen korten tijd zijn opgevoeld; nu er eene commissie benoemd en reeds werkzaam is, om de verschillende reglementen en besluiten, de opvoeding en het onderwijs betreffende, na te zien en in verband te brengen; nu men dan van die, dan van deze universiteit verontrustende, of ten minsten onaangename geruchten vernoot; — kan het niet anders, of men ziet eens rond of niet soms de voornaamste punten, welke behandeling aanstuende is, reeds de aandacht te voren tot zich hadden getrokken, en of niet door bevoegde beoordeelaars het een en ander is te berde gebracht, tgeen in den tegenwoordigen staat van zaken van toepassing en nut zoude kunnen zijn. Zoo viel mij dan dezer dagen eene brochure in handen, welke in den jare 1819 in Duitschland uitgekomen en in 1820 in het Nederduitsch vertaald is: ik bedoel het geschrift van den Leipziger hoogleeraar KRUG, over de *Duitsche hoogeschole, met opzigt tot KOTZBUE's Literarisches Wochenblatt en geweldigen dood*. Daar dit werkje, hoewel in zijn tijd opgang gemaakt hebbende, welligt het lot der meeste van deze vlagschriften ondergaan heeft, en hier of daar vergeten in een hoek gestomield ligt, geloof ik dat het niet geheel ondienstig zijn zal, wanneer wij kortelijk eenige punten uit dit werkje aanstippen, en er misschien een paar woorden over het zelfde onderwerp bijvoegen.

Het genoemde werkje was zijn oorsprong verschuldigd aan eene tirade van A. VON KOTZBUE, in zijn *Literarisches Wochenblatt*, in welk blad hij, met zijne hem eigene oppervlakkigheid, stoutmoedigheid en vernuft, over alles, wat, zoo als men zegt, los en vast was, redeneerde en zijn oordeel veldde. Hierin nu had hij zich uitgelaten over den staat der Duitsche academiën, en dezelve juist niet van hunne gunstigste zijde gezien, maar veelmeer een tafereel opgehangen van de ongelukken, welke de denk- en handelwijze, welke op dezelve heerschten, eenmaal aan Duitschland zouden berokkenen, de vrees welke ieder vader moest bezielen, wanneer hij zijn zoon naar de academie zag vertrekken, en als redmiddel uit al die gevaren en vrees eene beperking der academische vrijheid voorgeslagen.

« Men zendt zijne zonen naar de Hooge-School, alleen om iets te leeren. Hiertoe wordt echter niets gedaan, dan dat de professoren, zoo veel uren daags collegie houden, onbekommerd over het voordeel tgeen de jongelieden uit dezelve mogen trekken. De jongelieden zijn dus als een, in zee geworpen flesch met brieven, het spel hunner drijven en der eerste indrukken, welke zij ontvangen. Deze bepalen dus of hij iets leeren zal dan niet. Hierom zou het redelijk en doelmatig zijn, dat er eene inrigting wierd ingevoerd, waardoor de jongeling dat doen moest, waarom hij gekomen is; stil en zedig leven moest, enz. enz.»

Zie hier de hoofdzakelijke inhoud van de attaque van den heer K. op de vrijheid, of toemeloosheid, gelijk hij het noemt, welke aan de academiën heerscht. Onder de hand behandelt hij nog verschillende andere punten; doch tegen dit is ook vooral de defensie van den heer KRUG gericht, en dit was het ook waarover wij een woord wilden spreken.

Voorzekerst dan merkt de hoogleeraar, onzes inziens te regt, aan, dat de

academiën niet alleen daargesteld zijn, om iets te leeren; en dat dit geheel niet het eenige doel is, waarom men dezelve bezoekt, of althans moet bezoeken. Want zoo al het verstandelijke doel dezer inrigtingen is zich te volmaken in wetenschap, het meer verheven zedelijk doel derzelve, de vorming van een zelfstandig karakter is. Deze vorming nu zonder vrijheid te willen verrigten, dit zelfstandig karakter zonder deze te willen verkrijgen, eene gedwongene zelfstandigheid daar te stellen, is een problema tgeen nog niet opgelost is, en zoo lang de menschelijke geest de menschelijke geest blijft, wel nooit opgelost zal worden. Zelfstandigheid toch is niet te verkrijgen zonder zedelijkheid, welke derzelve grondbeginsel is, en eene gedwongene zedelijkheid heeft veel overeenkomst met een houten zilveren lepel.

Zoo men verder die rustplaatsen, als het ware, tusschen de kindsche jaren en gebondenheid, en den vrijen mannelijken leeftijd wegneemt, door de academiën van dit zoo noodzakelijk vereischte te berooven; dan zal de jongeling, die de Hooge-School verlaat, zonder eigen wil, of eigen denkwijze te hebben of te kennen, in de ruime loopbaan der wereld intreden, en daár dus die vrijheid moeten genieten, welke voreen nadeelen hij nog nooit in zaken van weinig belang heeft leeren kennen, welke wezenlijke waarde hij dus niet beseft, en welke hij dus allerwaarschijnlijkst of nooit gebruiken of misbruiken zal.

De misbruiken, welke soms hier en daar van de aan studenten verleende vrijheid mogen gemaakt worden, schrijft de hoogleeraar vooral daar aan toe, dat onze jonge lieden tegenwoordig veel te vroeg en te onrijp aan de academie komen; in jaren waarin zij te voren nog onder schoolsche tucht stonden, en in welke hun geest nog niet rijpen geschikt is, om die zedelijke ontwikkeling te ondergaan, tot welke bevordering het verblijf op Hooge-Schole zoo bijzonder geschikt en noodzakelijk is. Doch hierom de Hooge-Schole of hunne inrigtingen te beschuldigen, is een ander straffen voor het kwaad tgeen men zelf bedreven heeft. Zoo papa toch zijn zoonje in de broeikas, naar de nieuwerwetsche manier opgevoed, op zijn vijftiende jaar naar de universiteit zendt, in plaats van hem naar de Latijnsche School te sturen; en deze dan geld vertereert, uit rijden en rossen gaat, zijne gezondheid verniet en niets leert, dan kwaad doen; dan moet papa niet hemel en aarde tegen die verpeste academiën, waar jonge onschuldige knaapjes bedorven worden, opruijen, maar bedenken dat jonge onschuldige knaapjes van 14 a 15 jaar op de school en niet op academie behooren. Men wil verder de vrijheid van leeren even zeer, of nog meer, beperken dan de vrijheid van doen en handelen, en de jongelieden verbinden tot het leeren van dit of dat, tot het houden van deze of gene collegien. Ja! men kan iemand dwingen op vaste uren vaste plaatsen te bezoeken, en eenigen tijd daar stil te zitten; maar tot hooren, tot opletten, tot nut trekken uit het geleerde, die daar iemand toe kan dwingen, dien mogt ik wel eens zien, en voorwaar erit mihi magnus APOLLO. Ieder, die in ons land sinds het jaar 1815 eene Hooge-School bezocht heeft, weet ten naasten bij, hoe zulk gedwongen werk van de hand gaat, hoe de studenten die collegien, welke zij, (te regt of te onregt, dit is hier de vraag niet) begrijpen dat nu niet noodzakelijk zijn, frequenteren; hoe zij ze vooral bestuderen; en wie ook nooit een academie mogt gezien hebben, weet toch a priori dat met onwillige honden slecht jagen is; en evenwel hoe velen zouden er toch in die 13 jaren aan alle onze Hooge-Schole zijn, aan welke het getuigschrift, dat zij deze lessen met vrucht gehoord hebben, geweigerd is geworden.

« Wil men echter welligt, » zegt de heer KRUG, « halfjarige examens, gelijk op de schole plaats heeft, invoeren, om daardoor de jonge lieden tot des te vlijtiger leeren aan te drijven; nu, men beproeve het! maar zekerlijk daarom zullen de studenten niet vlijtiger leeren, wanneer zij zulks anders niet willen doen; zekerlijk zullen zij daarom geen titeltje van de wetenschap meer leeren, als zij anders geen lust of geene vermogens daartoe bezitten.... Te Koningsberg was het te voren ingevoerd, dat alle hoogleeraars, in de opsulijke lessen, aan het einde van ieder halfjaar, zoodanige examens hunne behoorders moesten doen afleggen. Wij kunnen echter op onze eer en geweten verzekeren, dat daardoor de Koningsberger studenten geen haar beter of geleerder werden, dan de Wittenberger, Frankforter of Leipziger. Ook heeft wel niemand ooit iets van bijzondere voordeelen gehoord, welke de Koningsberger universiteit daardoor boven hare medezusters bekomen heeft; veeleer kon men zeggen, dat zij bij vele van die, waar geene zoodanige examina plaats hadden, is achter gebleven. Bedriegen wij ons niet, dan zijn aan alle, immers de meeste, R. Katholieke Hooge-Schole insgelijks zulke examens ingevoerd. Zijn zij daarom beroemder dan de Protestantsche? vormen zij grooter geleerden en bekwaamer mannen van bedrijf, dan deze? — Wij willen hier niet beslissen. Een ieder beantwoorde de vraag voor zich zelven.»

Men late dus den jongelingen eene vrijheid zoo als dezelve betaamt aan menschen, welke op het punt staan, om het maatschappelijk leven in te treden, en daar geen der minste betrekkingen te vervullen; daar zij, hoe langer men hunne vrijheid beperkt, van dezelve, zoo zij ze eens ontvangen hebben, en eenmaal zullen zij toch hun eigen heer en meester worden, zoo veel te schromelijker misbruik zullen maken.

Maar misbruiken zij dezelve dan nu niet? Leven niet verscheidene jonge lieden woest en baldadig daar heen, der Hooge-School tot schande, hunne ouders tot hartzeer en hun vaderland tot vrees? Zijn niet reeds nu vele collegien onbezocht, vele gehoorzalen de schouwplaatsen van ergerlijke toneelen? Doen niet verscheidene jongelingen genoegzaam niets, slepen zich met hulp van anderen ter nauwer nood door hun examen, en promoveren eindelijk op een specimen, door een ander geschreven?

Veel hiervan is, helaas! waar en niet te ontkennen, hoewel op enkele diergelijke aanmerkingen misschien nog al wat zou af te dingen zijn. Doch behalve die gewigtige reden, welke wij reeds opgaven, de jeugdige onderdom, in welken thans verscheidene de academische loopbaan intreden, en waarvan de schuld niet bij de Hooge-School of hare inrigting is, zij het ons vergund met een paar vragen, op die vragen te antwoorden.

Leven niet verscheidene jonge kooplieden, kantoorschrijvers, handwerkers, enz. woest en liederlijk, vermorsen deze nooit hunne gezondheid, benevens het geld hunner ouders, worden deze der maatschappij nooit tot last? Gaat onder hen ook niet menig een, meer naar de kolfbaan, bijlard- of schouwburg-zaal, dan naar het kantoor of den winkel? Most men dan nu ook hunne vrijheid beperken? En nog meer, doen niet verscheidene gevormde mannen, de jongelingsjaren ver te boven, ook het zelfde? Moet men dan alle vrijheid vernietigen? Neen, zegt men, doch juist daarom moeten er strengere wetten zijn, om dezelve te bepalen en te beperken. Wetten zijn er voorwaar noodig, doch ook reeds aanwezig. Immers heeft, zoo ver wij weten, elke universiteit hare wetten en bepalingen, uitvloeiels en gevolgen van en in overeenstemming met de algemeene wetten en besluiten op het onderwijs, en welker handhaving aan rector en senaat is toebetrouwd. « Doch zoo men hier de hand niet aan houdt? » Dan is het voorwaar erg genoeg; doch hoe men ooit wetten zal maken, al waren het meesterstukken van legislatie, welke zich zullen doen gehoorzamen, zonder dat de hand aan dezelve wordt gehouden, verklaren wij niet in te zien of te begrijpen. — Geef dan liever groote

vrijheid, laten de jongelingen zelve den loop hunner studien bepalen; hoe schijnbaar de wegen ook uit een mogen loopen, bijna allen voeren tot het ware doel, en de ware, groote, koninklijke weg zal altijd, door de bedaarden en verstandigen uit overtuiging, en door den grooten hoop uit navolging bewandeld worden. De band, welke de studien onderling verbindt, leidt van zelve tot orde en regelmatigheid, en tot het in acht nemen van vaste verdedeling van werk en tijd. En moge er dan eens hier of daar een enkele op den verkeerden weg geraken, en op een pad, 't geen niet naar het ware doel leidde, zoodat hij inderdaad onbruikbaar werd voor het vak waaraan hij zich had willen wijden; dan zal het na-deel, hetwelk de maatschappij lijden mag, door het verlies van éenen nuttigen burger, zekertlijk honderdvoudig vergoed worden door de voor-deelen, welke zij trekken zal van liberale grondstellingen, en van hare zonen, door vrijheid tot vrijheid en zelfstandigheid gevormd. En moge dan nu elk een, en vooral zij, welke, in hooge betrekkingen geplaatst, hunnen invloed op de toekomstige besluiten en bepalingen kunnen en moeten uitoefenen, de woorden, welke wij aan het hoofd van dit opstel geplaatst hebben, lezen, overdenken en ter harte nemen.

J. A.

GESCHIEDKUNDIGE HERINNERINGEN.

- Den 29. Junij 1587 werd *Maastricht* door den Prins van *PARMA*, door den Spaanschen Koning, na den dood van *don JUAN* tot landvoogd aangesteld, ingenomen; die ook op *Mechelen*, *Brussel*, 's *Hertogenbosch*, *Antwerpen* en andere plaatsen het oog had.
- Den 29. dito 1761 werd de beroemde *J. KUYPER* te *Amsterdam* geboren.
- Den 29. dito 1815 verliet *NAPOLEON BONAPARTE* *Parijs* en vlugtte naar *Rochefort*.
- Den 30. dito 1538 overleed de hertog van *GELDER* te *Arnhem*, en door dignis dood verloor Keizer *KAREL DE VYFDE* eenen vinnigen vijand van zijn huis, die bijkans vijftig jaren achtereen tegen hem geoorloofd had.
- Den 30. dito 1817 stierf de hoogleeraar *C. D. EEBLING*.
- Den 1. Julij 1800 stierf *J. C. E. L. D'ARCON*, uitvinder der drijvende batterijen.
- Den 1. dito 1810 deed *LODEWYK BONAPARTE* afstand van de kroon van *Holland*.
- Den 1. dito 1820 des nachts, brak in het koninkrijk *Napels* een opstand uit, ten gevolge waarvan de Spaansche constitutie geproncleerd werd.

ARNHEM, den 1. Julij.

Het water is hoog in den *Maas* aan de *Paal*:

Den 30. Junij 2 El 0 Palm 5 Duim; gewassen 0 D. gevallen 0 D.

Den 1. Julij 2 El 2 Palm 0 Duim; gewassen 15 D. gevallen 0 D.

Heden overleed, in den ouderdom van circa 62 jaren, *ANNA A. ARNOLD A. CLEE*, hartelijk geliefde Echtgenote van *THOMAS VAN OLIVIER*.

den 28. Junij 1828.

Heden overleed, ten onzen groote droefheid, ons jongste kindje, *W. GUERIN*, Ritmeester.

den 29. Junij 1828.

A. M. GUERIN, Geb. VAN ERMEL.

Het KERKELIJK BESTUUR der Her-vormde Gemeente van *Etten*, Gemeente *Gendringen*, is voornemens op Maandag den 7. Julij 1828, des morgens ten 10 ure, ten huize van den Onderwijzer te *Etten*, publiek Aan te besteden:

De VERNIEUWING van het SCHOOL-ONDERWIJZERS-HUIS te *Etten*, met de LEVERANTIE van de benodigde MATERIALEN.

Het Bestek ligt ter inzage ten huize van den Onderwijzer voorti. en de Conditiën ter lezing ten Kantore van den Notaris *KOLF SCHOUTEN*, te *Gendringen*.

De Notaris *Mr. J. NYHOFF*, te *Arnhem*, 99, zal op den 5. en 19. Julij 1828, telkens des avonds ten zes ure, in het *Zwijnshoofd* te *Arnhem*, publiek veilen en verkoopen: Het, voor *Zomer- en Winterverblijf* geschikt, *BOUITENGOED* de *kleine Sluis* genaamd, kennelijk zeer aangenaam gelegen in het *Kapton* *Est*, een half kwartier uurs van de stad *Arnhem*, aan de groote passage van daar op *Nijmegen*, hebbende van alle zijden de fraaiste uitzigten, zoo op de *Stad Arnhem* en nabij gelegen *Bergen* als over de omringende *Weidelanden*, en bestaande uit *Goed* in wel onderhouden *HEERENHUIZINGE*, voorzien van drie royale *BENEDEN- en onderscheidene BOVENKAMERS, ZOLDERS, KELDERS*, voorts *ACHTERHUIS*, ruime *SCHUUR* of *STALLING*, *MOES* en *BLOEMTUIN* met *exquise VRUCHTBOOMEN* beplant, twee *WEIDEN*, eene voor en eene achter het *Huis*, de laatste gedeeltelijk uitmakende eenen *BOOMGAARD*, *WANDELING* met *OPGAANDE BOOMEN* en *ELZENHOET*, en eindelijk uit eene rijke *VISSCHERY*, loopende langs het *Goed* zelf, terwijl de situatie levens voor de *Jagt* zeer geschikt is, groot alles is zamen ongeveer 4 Bunders.

Ter bezigtiging adressere men zich dagelijks, op het goed zelve, terwijl nochtans de *Veil-Conditiën* de noodige informatie te bekomen zijn ten Kantore van welgemelden Notaris in de *Bakkerstraat* te *Arnhem*.

- +++ *H. MEYMETTENBRINCK*, Notaris te *Barneveld*, zal te *Schuur*, onder *Voorthuisen*, ten huize van den *Kastlein* *KLAS VAN ESVELD*, op Zaturdagen den 5. en den 19. Julij 1828, telkens ten elf ure des voormiddags, veilen en verkoopen:
  1. Een *HUIS*, *ERF* en *HOF*, te *Barneveld*, Nummer 5.
  2. Een *BOEREN ERF*, de *Brinnesing*, onder *Voorthuisen*, met *HUIS*, verder *GETIMMERTE* en 32 Bunders *BOUW*, *WIS* en *DRIESTLANDEN*.

- 3. Twee percelen *LAND* bij hetzelfde *ERF* in gebruik, te zamen groot 1 Bunder en 27 Roeden.
  - 4. $\frac{1}{2}$ part in een *ERF*, *Jolanbroek*, onder *Voorthuisen*, met dezelfs *GEBOUWEN* en onderhoorige *LANDERIJEN*, groot 37 Bunders.
  - 5. $\frac{2}{3}$ Bunders *MHEENLAND*, onder *Nijkerk*, in den *Achterhoek*, *Achterduist* genaamd.
- Nadere informatie zijn te bekomen ten Kantore van den voornoemden Notaris te *Barneveld*.

VERKOOPING VAN EEN BADEN-ETABLISSEMENT, TE BRUSSEL, INGEZET op f 26,175.

Door sterfgeval en daaruit voortvloeiende Licitatie, zal, met groot gemak van betaling, door den Notaris *EVENEPOEL*, wonende in de *Stormstraat* te *Brussel*, op den 8. Julij aanstaande, in de *Kamer der Notarissen*, in het openbaar en finaal verkocht worden: Een, sedert weinige jaren nieuw gebouwd en kapitaal, schoon *HOTEL*, voorzien van onderscheidene *ZALEN, MARMEREN SCHOUWEN, KELDERS, STALLINGEN*, enz. — Gelegen aan de *Rivier de Zenne*, op de *Fonteinplaats*, wijk 3 No. 924, met het daarin zeer voordeelige en voortdurende uitgeoefend wordende *BADEN-ETABLISSEMENT*, bestaande uit 16 *BADKAMERS* voor gefiltreerd *Rivierwater*, *FACTICES*, *AKENSCHEN* en *ZEE*, benevens *PAARDEN*, *WAGENS* en *BADKUYPEN* voor draagbare *Baden*, (*DOMICILIE MECANIKEN POMPEN, STOOKOVENS, FILTREER-MACHINES, MEUBELN, LINNEN* en verder toebehooren.

Door de nitgebreidheid en schoone situatie van dit Gebouw, kan er, buiten het *Baden-Etablissement*, met weinig kosten een schoon *Hotel Garni* of separate *Woningen*, tot verhuring geschikt, bij gemaakt worden. Nadere informatie verkiezende, vervoege men zich bij bovengenoemden Notaris. (Brieven franco.)

+++ **UIT DE HAND TE KOOP.**

+++ Een, binnen *Nijmegen* in de *Molenstraat*, zeer wel gelegen, en, in den besten staat zich bevindende *OLIE-MOLEN*, met al dezelfs toebehooren, voorts *weldobornimmerd HUIS, TUIN, KOETSHUIS* en *STALLING* voor vier *Paarden*. — Zijnde gemelde *Affaire*, sedert onheugelijke tijden, met het beste gevolg, geëxerceerd, en welke alnog uitgeoefend wordt; van welke de aanvaarding, naar goedvinden, op *November, Februarij* of *Mei* aanstaande kan geschieden, en de *Kooper*, des verkiezende, de helft der *Koopspenningen*, ten 5 perCent, kan behouden. Terwijl tot narigt dient dat een en ander verwaarbörgd is voor de som van f 11,000.

Kunnende nadere informatie bij den Eigenaar en bewoner *J. C. OSTERMANS* bekomen worden.

\$\$\$ **TE HUUR**, om, des verkiezende, dadelijk te aanvaarden, de *HEEREN HUIZINGE*, den *Broek* of *Dennebroek*, met *TUIN, BOOMGAARD* en *WANDELINGEN*, gelegen aan den *Arnhemschen Weg*, in de nabijheid van het *Dorp Barneveld*, op de *Veluwe*, te bevragen, met vrachtvrije brieven, ten Kantore van den Notaris *H. MEYMETTENBRINCK*, te *Barneveld*.

\$\$\$ Een *PERSSOON*, van goeden huize en van de Protestantische *Godsdienst*, welke zich gedurende verscheidene jaren op gene der *Nederlandsche Hoogeschoolen* in de fraaije *Letteren* en *Wetenschappen* geoesend en reeds eenigen tijd besteed heeft aan het *Onderwijs* en de *Opleiding* van *Jongelieden*, zag zich gaarne als *Gouverneur* in eene fatsoenlijke *Familie* geplaatst, ten einde één of meerdere *Kweekelingen* in de *Latijnsche en Grieksche, Nederlandsche, Fransche, Hoogduitsche, Engelsche* en *Italiaansche Talen* en *Literatuur, de Geschiedenis, Wysbegeerte, Aardrijkskunde* en voorts in alles te onderwijzen wat tot eene beschaafde, zedelijke en godsdienstige *Opvoeding* behoort. Van deze zijne *bekwaamheden*, alsmede van zijn goed gedrag en karakter kan hij de beste *Getuissenissen* verschaffen. Men gelieve zich ter nadere inlichting *franco* onder de letter *A*, te adresseren bij *C. C. VAN DER HOEK*, *Boekhandelaar* te *Leiden*.

NEDERLANDSCHE STOOBOOT-MAATSCHAPPIJ.

Bepaling der afvaart gedurende de maand *Julij* 1828:

Van *Rotterdam* naar *Nijmegen*.

Elken Maandag, Woensdag, Donderdag, Vrijdag en Zaturdag, op de bepaalde uren, als bij Biljetten is vastgesteld.

Van *Nijmegen* naar *Keulen*:

Julij 1, Dingsdag 's morg. 6 1/2 ure	Julij 17, Donderdag namidd. 4 ure
Julij 3, Donderdag namidd. 5 ure	Julij 18, Vrijdag namidd. 4 ure
Julij 4, Vrijdag namidd. 6 ure	Julij 20, Zondag 's morg. 6 ure
Julij 6, Zondag 's morg. 6 1/2 ure	Julij 22, Dingsdag 's morg. 6 1/2 ure
Julij 8, Dingsdag 's morg. 6 1/2 ure	Julij 24, Donderdag middag 12 ure
Julij 10, Donderdag namidd. 4 ure	Julij 25, Vrijdag 's avonds 10 ure
Julij 11, Vrijdag namidd. 4 ure	Julij 27, Zondag 's morg. 6 ure
Julij 13, Zondag 's morg. 6 1/2 ure	Julij 29, Dingsdag 's morg. 6 1/2 ure
Julij 15, Dingsdag 's morg. 6 1/2 ure	Julij 31, Donderdag namidd. 4 ure

Van *Nijmegen* naar *Rotterdam*:

Julij 2, Woensdag 's morg. 4 ure	Julij 17, Donderdag middag 12 ure
Julij 3, Donderdag namidd. 2 ure	Julij 18, Vrijdag 's morg. 4 ure
Julij 4, Vrijdag 's morg. 5 1/2 ure	Julij 20, Zondag namidd. 2 ure
Julij 6, Zondag middag 12 ure	Julij 21, Maandag namidd. 3 ure
Julij 7, Maandag namidd. 2 1/2 ure	Julij 23, Woensdag 's morg. 4 ure
Julij 9, Woensdag 's morg. 9 ure	Julij 24, Donderdag 's morg. 9 ure
Julij 10, Donderdag 's morg. 9 1/2 ure	Julij 25, Vrijdag 's morg. 10 ure
Julij 11, Vrijdag 's morg. 10 ure	Julij 27, Zondag middag 12 ure
Julij 13, Zondag middag 12 ure	Julij 28, Maandag namidd. 3 ure
Julij 14, Maandag namidd. 2 ure	Julij 30, Woensdag 's morg. 4 ure
Julij 16, Woensdag 's morg. 4 ure	Julij 31, Donderdag middag 12 ure

Van *Rotterdam* naar *Arnhem*, indien de lage stand der rivier zulks niet verhindert.

Elken Dingsdag 's morgens ten 4 ure.

Van *Arnhem* naar *Rotterdam*.

Elken Dingsdag namiddags 4 ure.

Alle dagen varen de *Stoombotten* tusschen *Rotterdam* en *Antwerpen* vice versa, zoo als bij biljetten is bekend gemaakt.